

TRINGALAISTEN RETKIMAILTA

JOUTSENBONGAUS: Tringan alueella yli 3500 laulujoutsenta

BirdLife Suomen Joutsenbongaus tarkensi tietoa laulujoutsenen syyskannan koosta sekä lajille tärkeistä kerääntymisalueista.

Lokakuun viimeisenä viikonloppuna 29.–30.10.2022 järjestetyssä tapahtumassa laskettiin koko maassa noin 51 000 laulujoutsenta. Määrä on suunnilleen sama kuin edellisessä Joutsenbongauksessa vuonna 2017.

Tringan toimialueelta Hangosta Mäntsälään (eli mukaanlukien Lohjan Hakki ry, Luoteis-Uusimaan Apla ry ja Pohjois-Uudenmaan Apus ry) ilmoitettiin yhteensä 3571 laulujoutsenta. Eniten laulujoutsenia laskettiin Raaseporissa (900 paikallista, 50 muuttavaa), Hyvinkäällä (369p 24m) ja Lohjalla (592p 28m). Lisäksi ilmoitettiin yhteensä 665 kyhmyjoutsenta. Pikkujoutsenia ilmoitettiin koko maasta alle 20 yksilöä ja Tringan alueelta vain yksi, Raaseporista.

Iälleen määritettiin yhteensä 2690 laulujoutsenta, joista nuoria oli 453 eli noin 17 prosenttia, mikä vastaa hyvin tarkasti valtakunnallista ikäjakaamaa.

Suurimmat, hieman yli sadan laulujoutsenen paikalliskerääntymät ilmoitettiin Raaseporista, Hyvinkäältä ja Lohjalta. Joutsenhavainnot kertyi melko tasaisesti kaikkialta yhdistyksen toimialueelta, mutta Järvenpäästä ja Keravalta ei ainuttakaan. Kyse lienee siellä retkeilijöiden, eikä lintujen puuttumisesta.

Syksyllä Suomessa nähtävät laulujoutsenet ovat omaa pesimäkantaa sekä

Laulujoutsenet *Cygnus cygnus* muuttavat usein perhekunnittain. © Pekka Komi

Venäjällä pesineitä lintuja. Tavallisimmin laulujoutsenia havaitaan syksyisin pelloilla ja järvillä. Laulujoutsenet siirtyvät etelämmäksi viimeistään talven tullessa ja vesistöjen jäätyessä. Leutoina talvina syysmuutto voi jatkua tammi-kuulle saakka. Lajin pääasialliset talvehtimisalueet ovat eteläisellä Itämerellä ja Pohjanmeren rannikolla.

Hangon lintuaseman havaintoaineiston (1979–) perusteella laulujoutsenen kevätmuuton mediaani on aikaistunut huhtikuulta maaliskuun puolelle ja samalla syysmuuton mediaani on siirtynyt yhä myöhemmäksi marraskuussa.

BirdLife Suomi arvioi laulujoutse-

nen pesimäkannaksi Suomessa noin 10 000 paria. Kanta on kasvanut 1950-luvulla saadun suojeluherätyksen ansiosta ja seurauksena hyvin voimakkaasti. Pesimäkanta on yli kymmenkertaistunut 1980-luvulta. Samalla laji on levittäytynyt etelämmäksi ja se puuttuu nykyään ainoastaan ulkosaariston ja kaikkein pohjoisimman Tunturi-Lapin pesimälajistosta.

Kiitokset kaikille Joutsenbongauksen osallistuneille sekä erityisesti havainnot koostaneille **Aapo Salmelle**, **Risto Willamolle**, **Jan Södersvedille** sekä **Timo Janhoselle!**

Juho Tirkkonen on vuoden 2022 nuori lintuharrastaja

Tringa nuorisotoiminta on hyvissä käsissä, ainakin Hangon lintuasemalta katsottuna. Vuoden 2022 nuorisoretkille saatiin runsaasti ensikertalaisia mukaan ja uusia nuoria ilmestyy myös Tringan järjestämille retkille. Nuorisosaaston elinvoimaisuudesta kertoo sekin, että muutamista nuorista on kehittynyt erinomaisia lintuasema-aktiiveja, jotka pystyvät hoitamaan aseman havainnointirituineja siinä missä vanhemmat havainnoijat.

Helsinkiläinen 17-vuotias **Juho Tirkkonen** on yksi näistä ansioituineista nuorista. Hänet valittiin vuoden 2022 nuoreksi lintuharrastajaksi BirdLife Suomen syyskokouksessa Joensuussa.

Juho teki ensimmäiset retkensä Haliakselle keväällä 2019, joista kesäkuun alkupuoliskon retket juurruttivat Juhon ja hänen ystävänsä **Pyryn** lintuasemahommiin ilmeisen lopullisesti. Mustapäätasku, harjalintu, kaksi keltahemppoa, jalohaikaraparvi, maastossa nähty kehrääjä, loppukevään hyönteissyöjiä ja upeita retkeilyseit... vähemmästäkin innostuu!

Vuoden 2022 loppuun mennessä Juholle on kertynyt 285 Haliasvuoro-

Tringa
onnittelee!

Vuoden 2022 nuori lintuharrastaja ja nuori **kanahaukka** *Accipiter gentilis* Haliaksella.
© Aki Aintila

kautta ja 237 Haliaspinnaa, joista mieleenpainuvimpia lienevät tosispondesti löydetyt mehiläissyöjä ja uutena lajina Haliakselle idänturturikykyhy marraskuussa 2022, vain muutama päivä BirdLifen antaman tunnustuksen jälkeen.

Muutonhavainnoinnin lisäksi Juho on ollut ahkera rengastusharjoittelija ja rengastanut lähes 4600 lintua. Juho on yleensä mukana rengastuverkkojen virittämisessä ja syksyisillä pöllökierroksilla, sarvi- ja lehtopöllöt irtoavat myös oma-aloitteisesti. Rengastusreissut ovat ulottuneet myös itäisen Suomenlahden saaristoon.

Lisäksi Juho on toiminut useammalla Tringan ja Haliaksen retkellä apuoppaana, luonto-ohjaajan ammattitutkintoon kuuluva ensimmäinen opastusharjoittelu suoritettiin keväällä 2022 ja seuraava harjoittelu on tiedossa keväällä 2023. Haliaksen lisäksi Juho on retkeillyt myös Jurmon, Lågskärin, Säpin ja Signilskärin lintuasemilla. Juho on myös mukana pyörittämässä nuorten toimintaa, kuten lintuasemaretkiä, kokouksia ja viime elokuussa nuorten valtakunnallista kesäpäivätapahtumaa.

Aki Aintila

Idänturturikykyhy *Streptopelia orientalis meena* löytyi lintuaseman pihalta ja kiinnosti laajaa joukkoa bongareita. Havainto oli vasta Tringan alueen toinen kautta aikain. © **Juho Tirkkonen**

”Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon kaikissa elinympäristöissä. Aikaa tavoitteeseen on enää kahdeksan vuotta.”

Peltosirkku *Emberiza hortulana* on Suomessa äärimmäisen uhanalainen.
© Pertti Rasp

BIRDLIFE: Lintujen vähenemisen pysäyttämisen vaatii lisää tekoja

Peräti joka toinen Suomessa pesivä lintulaji on uhanalainen tai silmälläpidettävä. Monista aiemmin tavallisista lajeista, kuten peltosirkusta ja punasotkasta, on tullut tällä vuosituhannella äärimmäisen uhanalaisia. Tärkeimmät lintujen vähenemisen syyt ovat vesien tilan heikkeneminen, tehostunut maa- ja metsätalous sekä ilmastomuutos.

Suomi on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden vähenemisen ja kääntämään vähenemisen kasvuksi vuoteen 2030 mennessä. BirdLifen mukaan tämä on mahdollista, kun luonnon monimuotoisuus otetaan nykyistä paremmin kaikessa toiminnassa huomioon.

Viime vuosina on tehty tärkeitä toimenpiteitä luontokadon pysäyttämiseksi, kuten ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteinen HELMI-ohjelma ja useiden kuntien, yritysten, yhdistysten ja kansalaisten toimet luonnon monimuotoisuuden hyväksi. BirdLifen

mukaan nykyiset toimet eivät kuitenkaan riitä linnuston tilan kääntämiseksi nousuun.

”Olemme seuranneet huolestuneina viimeaikaista julkista keskustelua erityisesti metsäluonnon suojelutarpeista ja keinoista. Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon kaikissa elinympäristöissä – yhtä lailla metsissä, soilla kuin vesistöissäkin. Aikaa tavoitteeseen on enää kahdeksan vuotta. Toimenpiteitä tarvitaan, jotta tavoite voidaan saavuttaa”, kommentoi BirdLifen hallituksen puheenjohtaja **Mika Asikainen**.

Nopeasti toteutettavissa olevia toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa linnuston tilaa, ovat laajamittaiset ennallistamistoimet erityisesti vesistöissä ja kosteikoilla, luonto- ja ympäristötoimien vahvistaminen maataloudessa, varttunutta metsää tarvitsevien lajien parempi huomioiminen metsätaloudessa sekä metsien merkittävä lisäsuojelu.

Kahden viikon TET-jakso Tringalla

Minä olen **Tiitus** ja olin kaksi viikkoa Tringalla TET:issä, josta puolet olin Hangon lintuasemalla ja puolet toimistolla. Olen jo pari vuotta julkaissut lintu- ja muita eläinkuvia Instagramissa ja olen myös ollut mukana rengastamassa Laajalahdella.

Olen innokas oppimaan rengastusta, jota sainkin harjoitella Haliaksella. Verkkoon saatiin mm. pähkinähakki, suopöllö, kehrääjä, varpushaukkoja sekä pohjantikka.

Haliaksella tehtäviini kuului verkkojen kiertäminen, puutukien kantaminen, polttopuiden teko ja bunkkerilla lintujen stajaaminen. Toimiston puolella tehtävinä oli hyllyjen rakentaminen ja kansioiden järjestäminen uuteen varastoon. Digitoin myös Tringa-lehteä ja arkistoin lintulehtiä. Viimeinen TET-päivä oli vähän erikoisempi, sillä en käynyt toimistolla ollenkaan, vaan toimitin esitteitä Villa Elfviikkiin ja vaihdoin tornikortteja Maarin, Elfvikin ja Suomenojan torneilla.

Suosittelen TET-paikkaa Tringassa kaikille linnuista kiinnostuneille nuorille.

Tiitus Hanf

TET-harjoittelija Tiitus Hanf pääsi käsittelemään verkosta tullutta **kehrääjää** *Caprimulgus europaeus* harjoittelujaksollaan Haliaksella.

Paul Segersvärd opastaa Tringan retkeä Talosaassa Suomen luonnon päivänä elokuussa 2022. © **Jaana Sarvala**

Tringan retkivuosi 2022: yli 150 retkeä ja yli 2500 osallistujaa

Tringan retkivuosi 2022 on kattanut yli 150 monipuolista retkeä ja torniopastusta. Retkille on osallistuttu vuoden aikana runsaat 2500 kertaa.

Lämpimät kiitokset kaikille Tringan retkiä tänä vuonna opastaneille retkeläisten lintutietouden asiantuntevasta ja kärsivällisestä kartuttamisesta, elämyksellisistä lintuhavainnoista ja luontoretkestä.

Kymmenkunta ensi vuoden retkeä on jo julkaistu Tringan verkkosivuilla tapahtumakalenterissa. Vuoden ensimmäinen retki suuntautuu Fiskarsiin ja Saloon 14. tammikuuta.

Tammikuun ensimmäisellä viikolla julkaistaan pääosa ensi vuoden kokopäivä- ja monen päivän retkestä – kannattaa siis tarkkailla tapahtumakalenteria.

Tervetuloa mukaan retkille, niin lintujen tarkkailua vähemmän aikaa harrastaneet kuin kokeneemmatkin ornikonkarit!

Jaana Sarvala

Tringan retkikoordinaattori

SYYSKOKOUKSESSA VAHVISTETTIIN TRINGAN VUODEN 2023 TOIMINTASUUNNITELMA

Tringan sääntömääräinen syyskokous pidettiin torstaina 10. marraskuuta Tieteiden talossa Helsingin Kirkkokadulla. Kokouspaikalle saapui noin 40 tringalaista päättämään Tringan tulevan 50. toimintavuoden toiminnasta.

Yhdistyksen varapuheenjohtaja **Aili Jukarainen** avasi kokouksen. Syyskokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Pertti Uusivuori**, sihteeriksi **Tuire Kujala** ja pöytäkirjantarkastajiksi **Timo Janhonen** sekä **Frans Silvenius**. Toiminnanjohtaja **Johannes Silvonen** esitteli hallituksen kokoaman toimintasuunnitelman sekä talousarvion vuodelle 2023, jotka vahvistettiin.

Varsinaista jäsenmaksua päätettiin korottaa hallituksen esityksen mukaisesti kahdella eurolla, joten varsinaisen jäsenen jäsenmaksu nousee ensi vuonna 40 euroon. Muiden jäsenluokkien maksut päätettiin pitää ennallaan. Pelkän lehden tilausmaksua korotettiin niin ikään kahdella eurolla (42 euroa/vuosi).

Hyväksytyyn toimintasuunnitelman mukaan vuodelle 2023 on suunnitteilla uusina asioina mm. Tringa-lehden sähköisen version tuominen paperisen lehden rinnalle sekä sähköisen uutiskirjeen julkaiseminen.

Hangon lintuaseman infraan on tiedossa huomattava parannus, kun kauan odotettu vesijohto on ensi vuonna määrä vetää Haliakselle. Lintuseman

aineiston tallentamiseen on tekeillä uusi tietokantajärjestelmä ja Halias osallistuu myös hankkeeseen, jonka tavoitteena on ympäristötietoisuuden lisääminen perusopetuksessa.

**Tulevana vuonna
on myös määrä
laatia suunnitelma
siitä, kuinka Tringan
50-vuotisjuhlia
vuonna 2024
vietetään.**

Tringan retkitoiminta jatkuu palkatun retkikoordinaattorin vetämänä. Uutena retkimuotona kokeillaan maksullisten lintukävelyiden järjestämistä pienemmällä ryhmäkoolla. Myös lasten ja nuorten retkiin, lintukurssiin sekä yleisötapahtumiin panostetaan vähintään entiseen malliin.

Suojelutoiminnan resursseja lisätään, kun suojelusihteerin työaikaa nostetaan nykyisestä kuudesta kuukaudesta kahdeksaan kuukauteen ja syksyllä

käynnistettyä Tringan lintukosteikkokampanjaa jatketaan.

Tulevana vuonna on myös määrä laatia suunnitelma siitä, kuinka Tringan 50-vuotisjuhlia vuonna 2024 vietetään. Tringan Raaseporin paikallisjaosto Lullula sen sijaan juhlii tasavuotia jo 2023 ja järjestää tapahtumia pitkin 20-vuotisjuhlavuottansa.

Tringan varapuheenjohtaja Aili Jukarainen valittiin jatkamaan varapuheenjohtajana seuraavat kaksi vuotta. Hallituksen jäsenistä **Otso Häärä** ja **Matti Koivula** käyttivät erovuoroaan. Heidän tilalleen syyskokous valitsi **Markku Huhta-Koiviston** ja **Paula Niemelän**. Erovuorossa niin ikään olleet **Dolf Assmann** ja **Tuire Kujala** valittiin jatkamaan hallituksessa seuraavat kaksi vuotta. Lisäksi hallituspaikasta kesken kaksivuotiskauden luopuvan **Leena Hintsasen** tilalle valittiin jäljellä olevaksi vuodeksi **Joonatan Toivanen**.

Tringan toiminnantarkastajaksi valittiin **Jaakko Asplund** (varalla **Juhani Timonen**) sekä tilintarkastajana **HT Jarmo Tähtinen** (varalla **HT Noora Kerbs**). Sääntömääräisten asioiden jälkeen kuultiin **Margus Ellermaan** esitelmiä ”Tringalle oma kosteikko! Miten maailmalla lintukosteikkoja perustetaan ja hoidetaan”.

Johannes Silvonen

RETKIKALENTERI

14.1. RETKI FISKARSIN JA SALON SEUDUILLE

Vuoden ensimmäinen bussiretki suuntautuu Fiskarsin ja Salon seuduille. Idyllistä Fiskarsin kylää halkovasta Fiskarsinjoesta etsitään koskikaroja ja muita sulassa talvehtivia vesilintuja. Halikon pelloilla tyypillisiä talvihavaintoja ovat mm. isolepinkäinen sekä usein runsaat hemppo- ja urpiaisparvet. Turkinkyhky kuuluu sekini alueen vakiolajistoon. Oppaina Aleks Mikola ja Juho Tirkkonen. Retki on maksullinen ja vain Tringan jäsenille.

15.1. SUOMENLINNAN RETKI

Tringan retkivuoden ensimmäinen kävelyretki suuntautuu talviseen Suomenlinnaan. Retkellä havainnoidaan saarella talvehtivia lintuja mm. linturuokintojen ääressä sekä ympäröivien vesialueiden vesilintuja. Kävelyä kertyy noin 3 kilometriä. Kävelyreitit voivat säästä riippuen olla liukkaita. Oppaina Paul Segersvärd ja Tuomas Kervinen. Retki on maksullinen ja vain Tringan jäsenille.

21.1. TALVILINTURETKI FASTHOLMAAN JA KIVINOKKAAN 1

Leppoisa kävelyretkellä tutustutaan Vanhankaupunginlahden Fastholman ja Kivinokan talvilinnustoon. Retkellä tarkkaillaan ruokintapaikkojen lintuja ja etsitään tikkoja Kivinokan vanhasta metsästä. Leutona talvena voi reitin varren ruovikoista löytää myös viiksitimaleita. Kävelyä kertyy muutama kilometri. Retki ei sovellu liikuntaesteisille. Oppaina Aapo Salmela. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista. Huom! Retki järjestetään myös 18.2.

22.1. TAPANILAN FALLKULLAN JA LONGINOJAN TALVIKÄVELY

Kolopuilla, lahopuilla, maapuilla, on suuri merkitys lintujemme monimuotoisuudelle. Lintuhavainnoin ohella saat retkellä puutietoa. Longinojan kävelyllä kuljetaan 3-4 km:n lenkki helpokulkuisia kävelyteitä. Oppaana Sami Kiema. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista.

11.2. VUOSAAREN TALVIRUOKINNAT -KÄVELY

Kävelyretki Vuosaaren Porslahdessa talviruokintoja huomaavaisesti havainnoiden ja ruderaattien linnustoa tarkkaillen. Kävelyretki kestää kahdesta kolmeen tuntia. Kävelyä kertyy noin 5 km. Oppaana Mikko Salonen. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista.

25.2. KÄVELYRETKI MELLUNMÄESTÄ MYLLYPUROON

Mitä talvilintuja löytyy itäisestä Helsingistä? Linnut löytävät talvella tiensä asutusten ääreen, ja silloin ruokinnat, sulat ojat, puistot sekä ruderaatit ovat yllättävän monipuolisia linnustoltaan. Kävelyä kertyy noin 5 km. Oppaana Mikko Salonen. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista.

26.2. LAUTTASAAREN RETKI

Lauttasaaren retkellä kuljetaan noin 3 kilometrin taival Koivusaaren metroasemalta Vattuniemeen. Joko linnustossa havaitaan lähestyvän kevään merkkejä? Laulavatko mustarastas tai tiaiset? Kailottavatko lokit? Onko meri sula vai jäässä? Lähdä mukaan havainnoimaan. Oppaana Eero Haapanen. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista.

22.3. VARHAISKEVÄÄN RETKI VUOSAAREN HUIPUN MAASTOSSA

Leppoisa aamupäiväkävelyllä havainnoidaan Vuosaaren täyttömäen ja sen ympäristön kevätlintuja. Maasto on vaihtelevaa, mäelle on jyrkkä nousu. Oppaana Mikko Salonen. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista.

8.4. KÄVELYRETKI KALLVIKINNIEMEEEN

Vuosaaren Kallvikinniemen kevätretkellä havainnoidaan kevätmuuttoa ja paikallisia lintuja niin rantaniityillä kuin merellä. Kävelyä kertyy noin 3 kilometriä. Oppaana Mikko Salonen. Retki on maksuton ja avoin kaikille, mutta edellyttää ilmoittautumista.

Tringan kaikki tulevat retket sekä ilmoittautumishjeet löytyvät retkikalenterista: tringa.fi/tulevat-retket